

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 18.03.2013

Vår ref.:
Deres ref.: 2013/0053

Saksbehandler: Anne-Berit Gregersen
67 23 00 00, anne-berit.gregersen@hioa.no

Høring: LOV OM OMSETTING AV BØKER (BOKLOV)

Høgskolen i Oslo og Akershus viser til høringsbrev av 1.3.2013 vedrørende endringer i lov om omsetning av bøker (boklov).

Generelle kommentarer

Vi mener at forslaget til boklov har mangelfull omtale av e-bøker, nettbokhandlere og apper i sin gjennomgang av litteraturpolitiske målsettinger og virkemidler. Dermed fremkommer det ikke at tilgjengelighet til norsk litteratur for lesere med ulike brukerforutsetninger, og lesere av e-bøker på ulike enheter og i ulike apper, vil være helt avhengige av salg av e-bøker som er universelt utformet, og at nettbokhandlere er underlagt kravene til universell utforming i §§ 9 og 11 i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Høringsspørsmål 1

Departementet foreslår følgende formålsformulering:

§ 1 Formål

Formålet med denne lov er å legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, samt god tilgjengelighet over hele landet. Særlig viktig er det å ivareta forfatteren og leseren. Loven skal bidra til å fremme kultur og kunnskapsformidling og styrke norsk språk og skriftkultur.

Vi mener det er spesielt viktig at loven sikrer tilgang til norskspråklig studielitteratur. Forskriften § 3 fjerde ledd og Bokavtalen § 2.1 presiserer at skolebøker for grunnskolen og den videregående skolen, samt lover, forskningsrapporter eller tilsvarende ikke er omfattet av unntaket i Konkurranselovens §10. Fagbøker for høyere utdanning bør sidestilles med denne gruppen. Dette mener vi vil fremme utviklingen av norske e-ressurser for fag- og studielitteratur. Fremstilling av litteratur for Universitets- og høgskolesektoren er i endring og her er det i stor grad sektoren selv som bestemmer utvalget av både trykte og elektroniske bøker. UH-sektoren vil også i økende grad selv stå for produksjon av læremidler.

Høgskolen i Oslo og Akershus

Postadresse: Pb. 4 St. Olavs plass, 0130 OSLO

Besøksadresse: Pilestredet 46, Telefon: 67 23 50 00, postmottak@hioa.no, www.hioa.no

Det er et viktig språkpolitisk virkemiddel at norsk beholder og utvikler sin faglige uttrykkskraft. Tilgang til norskspråklig studielitteratur av god kvalitet er viktig for læringseffekt, innlæring av grunnleggende fagterminologi og at norsk fagspråk brukes og utvikles. Norsk fagspråk er også viktig for at vitenskapelige resultater kan formidles til det norske samfunn.

Høringsspørsmål 2

Det vises til at det kun er papirbøker som per i dag er unntatt moms. Bibliotek i universitets- og høgskolesektoren har etter hvert lang tradisjon på kjøp og abonnement på digitale bøker og tidsskrifter. Det har skjedd en endring i hvor mye av budsjettet som går til trykt innhold og hvor mye som går til digitalt innhold. Både daværende ABM-utvikling og Norsk bibliotekforening uttrykte bekymring for konsekvensene for bibliotekene og deres økte utgifter på digitale ressurser i 2008, da *NOU 2008:7 Kulturmomsutvalgets innstilling* var på høring. Begge påpeker at den prosentvise økningen i utgifter var på 30 % fra 2006 til 2007 på elektroniske periodika. Et momsfritak på bøker, der utgivelsen er både i trykt og elektronisk format er på nåværende tidspunkt det mest logiske. Såkalte berikede e-bøker vil kunne endre både markedets håndtering av digitale tekster og leserens opplevelser av dem, og det er derfor positivt at departementet er opptatt av eventuelt å utrede og øke kompetansen på e-bøker.

Når departementet skriver at den digitale utviklingen åpner for «å nå ut til nye kundegrupper», er dette en realitet som burde vært utdypet både mht. lesere med ulike brukerforutsetninger og lesing på ulike enheter og i ulike apper. For lesere som tidligere ikke har hatt tilgang til trykte bøker eller som ønsker å lese bøker på mobile enheter er det en helt ny verden som har åpnet seg, forutsatt at både produktet, nettbokhandel og apper er utformet på måter som støtter lesing med f.eks. forstørring, syntetisk tale og braille. Bøker som tidligere, i begrenset omfang, kun var tilgjengelige gjennom spesialbibliotek kan nå være kommersielt tilgjengelige ved utgivelsestidspunkt.

For å sikre litteraturpolitiske hovedmål om kvalitet, bredde og tilgjengelighet mener vi at en boklov bør stille krav om parallellutgivelser av trykte og elektroniske bøker samt datatekniske krav, om universell utforming, av både e-bøker og nettbokhandlere.

Videre mener vi at e-bøker må fritas moms-kravet, fordi e-formatet vil gi nye grupper lesere likeverdig tilgang til norsk litteratur som andre grupper.

Med bakgrunn i ovenstående slutter vi oss til alternativ 1 i høringsforslag 2: «Loven gjelder omsetning av bøker utgitt av norsk forlag for salg ved norsk forhandler. Loven gjelder likevel ikke salg til sluttbruker i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet. Loven gjelder uansett publiseringsformat.»

Høringsspørsmål 8

Høgskolen i Oslo og Akershus støtter forslaget om muligheten for å gi rabatt til sluttkunde. For høgskolebibliotekene gir dette en økt mulighet til å stille til rådighet et bredt utvalg litteratur for sine studenter og forskere.

Med vennlig hilsen
Leders navn
Skriv inn tittel

Anne-Berit Gregersen
Skriv inn tittel